राज्यातील सर्व सार्वजनीक पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांच्या रासायनिक तपासणी अभियानाबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक डब्ल्युक्युएम-२०१२/प्र.क्र.०१ /पापु-१२, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ दिनांक :- १ फेब्रुवारी, २०१२

प्रस्तावना:-

जनतेला शुध्द व सुरक्षित पाणी पुरवटा होण्यासाठी पाण्याची गुणवत्ता चांगली असणे आवश्यक आहे. राज्यामध्ये आरोग्य विभागातील प्रयोग शाळांमध्ये पिण्याच्या पाण्यातील अणुजैविक घटकाची तपासणी नियमित होत असते. पाणी पुरवटा विभागातील जलस्वराज्य प्रकल्पा अंतर्गत सन २००३ ते २००६ या कालावधी मध्ये राज्यातील काही गावांमध्ये स्त्रोताचे पाणी नमुन्याची रासायनिक घटकाची तपासणी करण्यात आली होती. सन २०१०-२०११ या कालावधीत भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग व युनिसेफ यांच्या संयुक्त विद्यमाने प्रायोगीक स्तरांवर घेण्यात आलेल्या अभियानात १५ जिल्हयांमधील प्रत्येकी चारशे स्त्रोताचे नमुने रासायनिक घटकांसाठी तपासण्यात आले होते. अभियानातील परिणामावरून असे लक्षात येते की, पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांमध्ये, रासायनिक बाधीत स्त्रोतांची संख्या व रासायनिक घटकांच्या तपासणीचे पाढलेले आढळून आलेले आहे. पाणी गुणवत्ता व सनियंत्रण कार्यक्रमामध्ये रासायनिक घटकांच्या तपासणीचे महत्व अनन्य साधारण आहे. राज्यातील सर्व प्रयोगशाळा रासायनिक घटकांच्या तपासणी करण्यास सक्षम होत असल्याने कमी कालावधीमध्ये तपासणी करण्यासाठी या वर्षी राज्यातील सर्व पिण्याच्या पाण्याच्या सार्वजनीक स्त्रोतांच्या रासायनिक तपासणी कार्यक्रम अभियानाच्या स्वरुपात राबविण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय

राज्यातील सर्व पिण्याच्या पाण्याच्या सार्वजनीक स्त्रोतांच्या रासायनिक तपासणी कार्यक्रम अभियान राबविण्यासाठी ज्या जिल्हयांमधील प्रयोगशाळांमध्ये रासायनीक तपासणीबाबतची उपकरणे/साहित्य उपलब्ध आहेत अशा पुणे, नांदेड, बुलढाणा, सांगली, औरंगाबाद, नाशिक, अमरावती, नागपूर, ठाणे,रायगड, अकोला या ११ जिल्हयांमध्ये प्रथमत: दिनांक १ मार्च, २०१२ ते दिनांक ३० जून, २०१२ या चार महिन्याच्या कालावधीत अभियान राबविण्यात येत आहे. राज्यातील उर्वरित २२ जिल्हयांमध्ये उपकरणे खरेदीबाबतची प्रक्रीया सध्या सुरु आहे. सदरची पूर्ण झाल्यानंतर संबंधीत जिल्हयांमध्ये पुढील रासायनीक तपासणी अभियानाचा कार्यक्रम राबविण्यात येईल. सदर अभियानांतर्गत राज्यातील सर्व सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांची रासायनिक घटकांच्या तपासणीमध्ये प्रामुख्याने १) pH., २) Total Dissolved Solids, ३) Fluoride, ४) Nitrate, ५) Iron. असे एकुण ५ घटक तपासले जातील. उर्वरित २२ जिल्हयांच्या प्रयोग शाळांमध्ये उपकरणे

प्राप्त झाल्यानंतर रासायनीक तपासणी अभियानाचा कालावधी पुढील चार महिन्यांचा राहील. या अभियानात आरोग्य विभागाच्या प्रयोगशाळा व भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणेच्या विभागीय प्रयोगशाळा सर्व पिण्याच्या पाण्याच्या सार्वजिनक स्त्रोतांचे रासायिनक तपासणीचे काम करतील.

कार्यपध्दती

१) मनुष्य बळ

- 3. सर्व पिण्याच्या पाण्याच्या स्त्रोतांचे रासायनिक तपासणीकरीता प्रत्येक प्रयोगशाळेकरीता दोन रसायनी (प्रयोग शाळा तंत्रज्ञ) व केंद्राच्या संकेतस्थळावर रासायनिक तपासणीची माहिती भरण्याकरीता ? डेटा एन्ट्री ऑपरेटर अशा एकुण ३ पदाना कंत्राटी पध्दतीने चार महिन्याच्या कालावधीसाठी जिल्हास्तरांवर नेमणूक देण्यात यावी. प्रत्येक रसायनी (प्रयोगशाळा तंत्रज्ञ) यांना रु. १०,०००/-(रू दहा हजार फक्त) व डेटा एन्ट्री ऑपरेटर करीता रू. ८,०००/- (रु.आठ हजार फक्त) प्रती महिना मानधन प्रस्तावित करण्यात येत आहे. जिल्हयात तपासणी करावयाच्या एकूण पाणी नमुन्याचा व कालावधीचा विचार करुन जिल्हयांना आवश्यकतेनुसार दोन पेक्षा जास्त रसायनीची नियुक्ती करता येईल. सदर मनुष्यबळ नियुक्तीसाठी प्रपन्न ? नुसार कार्यपध्दती अनुसरण्यात यावी.
- २. रासायनिक पृथ:करणाचे काम हे अभियान स्वरूपात होणार असल्याने प्रयोगशाळेतील शासनाचे अधिका-यांचे कामाची व्याप्ती वाढणार आहे. त्यामुळे प्रयोगशाळेतील शासनाचे एका अधिकारी यांना (रसायनी) रू.५,०००/- (रु. पाच हजार फक्त) प्रति महिना इतका अतिरीक्त प्रोत्साहन भत्ता देण्यात येईल.
- 3. प्रयोगशाळेतील काचेची उपकरणे धुणे व रासायनिक पृथ:करण करताना रसायनींना आवश्यक ती सर्व मदत करणेकरीता प्रत्येक प्रयोगशाळेकरीता चार मिहन्यासाठी प्रयोगशाळा मदतनीस कंत्राटी पध्दतीने घ्यावेत व त्यांना रू.४,०००/- (रु. चार हजार) प्रती मिहना मानधन देण्यात यावे. ज्या प्रयोगशाळेत मदतनीस उपलब्ध असतील व सदर मदतनीस ज्यादा काम करण्यास तयार असतील अशा मदतनीसांना रू.४,०००/- (रु. चार हजार) प्रती मिहना अतिरीक्त प्रोत्साहन भत्ता देय राहील.

२) उपकरणे / रसायने - .

- ?) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई व संचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा हे राज्यातील प्रयोगशाळांतील रसायने, काचेचे साहित्य व उपकरणे यांचा आढावा घेऊन प्रचलित कार्यपध्दतीचा अवलंब करुन विहीत प्रक्रियेद्वारे आवश्यक असणारी रसायने, काचेचे साहित्य व उपकरणे यांची खरेदी करावी.
- २) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचेकडील पाणी पुरवटा विभागाने वितरीत केलेल्या रू ३० लक्ष इतका निधी, त्यांच्या अधिनिस्त असलेल्या जिल्हा प्रयोगशाळेसाठी, उपसंचालक, राज्य आरोग्य प्रयोगशाळा, पुणे यांना वितरीत करण्यात यावा व उपसंचालक, राज्य आरोग्य प्रयोगशाळा, पुणे यांनी जिल्हा

प्रयोगशाळेच्या मागणीनुसार व आवश्यकतेनुसार आपल्या स्तरावर, प्रचलित कार्यपध्दतीचा अवलंब करुन विहीत प्रक्रियेद्वारे आवश्यक असणारी रसायने, काचेचे साहित्य व उपकरणे यांची खरेदी करावी.

- ३) संचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा यांचेकडील पाणी पुरवठा विभागाने वितरीत केलेल्या रू ६ लक्ष्म इतका निधी, त्यांच्या अधिनिस्त असलेल्या विभागीय प्रयोगशाळेसाठी, प्रत्येक उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा कार्यालय, यांना वितरीत करण्यात यावा. प्रत्येक उपसंचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा कार्यालय, विभागीय प्रयोगशाळेतील मागणीनुसार व आवश्यकतेनुसार आपल्या स्तरावर, प्रचितत कार्यपध्दतीचा अवलंब करुन विहीत प्रक्रियेद्वारे आवश्यक असणारी रसायने, काचेचे साहित्य व उपकरणे यांची खरेदी करावी.
- 8) रासायनिक पृथ:करणाचे कामकाज सुरळीत होण्यासाठी वीज पुरवठयाचे सातत्य असणे आवश्यक आहे. त्या अनुषंगाने प्रत्येक प्रयोगशाळेकरीता एक इनर्व्हटर खरेदी करीता रू ३०,०००/- व स्टेशनरी साहित्य खरेदी करीता रू १०,०००/- इतके अनुदान देण्यात येत आहे.

३) प्रशिक्षण -

राज्य स्तरावरून अभियाना बाबत अति . जिल्हा आरोग्य अधिकारी (साथरोग), प्रयोगशाळा प्रमुख, पाणी गुणवत्ता निरिक्षक व पाणी गुणवत्ता सल्लागार (DWSM) यांना प्रशिक्षण देण्यात येइल. जिल्हा स्तरावर अति . जिल्हा आरोग्य अधिकारी (साथरोग), पाणी गुणवत्ता निरिक्षक व पाणी गुणवत्ता सल्लागार (DWSM) हे तालुका आरोग्य अधिकारी यांना, तालुका आरोग्य अधिकारी हे आरोग्य पर्यवेक्षक व आरोग्य सेवक यांना तालुकास्तरावर तसेच आरोग्य पर्यवेक्षक व आरोग्य सेवक हे जलसुरक्षकांना यांना गावपातळीवर प्रशिक्षण देतील. अति . जिल्हा आरोग्य अधिकारी (साथरोग), प्रयोगशाळा प्रमुख, पाणी गुणवत्ता निरिक्षक व पाणी गुणवत्ता सल्लागार (DWSM) हे रसायनी (प्रयोग शाळा तंत्रज्ञ), डेटा एन्ट्री ऑपरेटर व प्रयोगशाळा मदतनीस यांना . प्रपत्र -२ नुसार प्रशिक्षण देतील.

४) पाणी नमुने गोळा करणे

ग्रामपंचायत प्रत्येक स्त्रोतांसाठी दोन लिटरचे प्लॅस्टीक कॅन खरेदी करेल. ग्रामपंचायतीच्या कार्यकक्षेतील सर्व पिण्याच्या पाण्याच्या सार्वजिनक स्त्रोतांचे पाणी नमुने नियोजनानुसार जलसुरक्षक गोळा करून कार्यकक्षेतील आरोग्य सेवक यांना देतील. प्राथिमक आरोग्य केंद्राच्या कार्यकक्षेतील सर्व गावांतील स्त्रोतांच्या पाणी नमुन्यांचे एकित्रकरण करण्यात येवुन, तालुका आरोग्य अधिकारी यांच्या मार्गदर्शन/नियोजनाप्रमाणे पाणी नमुने प्रयोगशाळेत तपासणी साठी पाठिवले जातील.पाणी नमुने गोळा करण्याची पध्दत प्रपन्न -३ नुसार असेल.

५) पाणी नमुना तपासणी व संकेतस्थळावर नोंद

प्रत्येक रसायनी (प्रयोग शाळा तंत्रज्ञ) दररोज किमान तीस ते चाळीस नमुने तपासतील तर प्रयोगशाळेतील शासनाचे एक अधिकारी (रसायनी) हे दररोज नियमित कामकाज पाहून दररोज किमान पंधरा ते वीस नमुने तपासतील. डेटा एन्ट्री ऑपरेटर दररोज सर्व तपासलेल्या नमुन्यांचे संगणीकरण करून त्यांची नोंद

केंद्र शासनाच्या संकेतस्थळावर (<u>www.ddws.nic.in</u>) व राज्य शासनाने तयार केलेल्या संकेत स्थळावर (<u>www.mahawssd.gov.in</u>) करतील. जिल्हयातील सर्व नमुन्यांची तपासणी पुर्ण करण्याच्या नियोजनाची जबाबदारी पाणी गुणवत्ता निरिक्षक व पाणी गुणवत्ता सल्लागार (DWSM) व जिल्हा प्रयोगशाळा प्रमुख यांची राहील.

६) निधीचे वितरण

संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई यांचेकडे पाणी गुणवत्ता सिनयंत्रण व सर्वेक्षण कार्यक्रमातर्गत प्रत्येक प्रयोग शाळेसाठी रु ? लक्ष असे ३० प्रयोगशाळेसाठी एकुण रु ३० लक्ष तसेच संचालक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा यांना प्रत्येक विभागीय प्रयोग शाळेसाठी रु ? लक्ष असे एकुण ०६ विभागीय प्रयोगशाळेसाठी, रु ६ लक्ष इतका निधी शासनाकडून वितरीत करण्यात आलेला आहे. त्या निधीमधून सदर अभियानासाठी संबंधीत जिल्हया प्रयोगशाळांनी केलेल्या मागणीनुसार आवश्यक निधी त्यांच्या अधिनिस्त असलेल्या प्रयोगशाळांना/विभागीय प्रयोगशाळांना वितरीत करावा. सदर अभियानासाठी वितरीत केलेल्या निधीचे उपयोगीता प्रमाणपत्र संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई व संचालक, भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे हे शासनास सादर करतील. शासनाने उपरोक्त वितरीत केलेल्या निधी व्यतिरीक्त रासायनिक तपासणीसाठी प्रयोगशाळांतील रसायने, काचेचे साहित्य, उपकरणे इत्यादी साठी लागणा-या आवश्यक निधीची पूर्तता केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानातून करण्यात येईल.

७) सनियंत्रण

सदर कार्यक्रमाचे सिनयंत्रण राज्य स्तरावरुन हे पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था (WSSO) करेल. जिल्हास्तरावर मुख्य कार्यकारी अधिकारी तर तालुकास्तरावर गट विकास अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली असलेली सिमती याचा नियोजनाचा व अभियानाचा नियमित आढावा घेतील. तसेच राज्य स्तरावरुन उपसंचालक, राज्य आरोग्य प्रयोगशाळा व वरिष्ठ रसायनी भुजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा पुणे हे जिल्हा/विभागीय स्तरावरील प्रयोगशाळा प्रमुख यांच्यावर सिनयंत्रण ठेवतील. त्यानुसार सदर अभियान कार्यक्रमाचा कृती आराखडा प्रपन्न -५ मध्ये दर्शविण्यात आला आहे.

सदर शासन निर्णय ग्रामविकास विभाग व सार्वजनीक आरोग्य विभाग, यांच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णयाचा संगणक सांकेतांक २०१२०२०१०९१८२२२२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सही/-(**दि. प्र. देशमुख**) कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. मंत्री, पाणी पुरवटा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव
- २) मा. राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव
- ३) मा. अप्पर मुख्य सचिव,सार्वजनीक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई

C:\Documents and Settings\spanco\My Documents\CR-01-2012.doc

- ५) मा.सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) उपसचिव व संचालक (आर.एस.पी.एम.यू.) पाणी पुरवठा व स्टब्छता विभाग, मंत्रालय, मबई.
- ७) संचालक, भूजल सर्व्हेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे
- ८) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ९) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- १०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व).
- ११) संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
- १२) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर्स, नरिमन पॉईंट मुंबई.
- १३) मुख्याधिकारी, नगरपालिका (सर्व)
- १४) अधीक्षक अभियंता तथा जिल्हा पाणी पुरवठा अधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व)
- १५) उपसंचालक (आरोग्य सेवा), राज्य आरोग्य प्रयोगशाळा, पुणे.
- १६) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १७) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १८) निवड नस्ती, का.क्र. पा.पु. १२.

प्रपत्र - १

मनुष्य बळ नियुक्ती						
दिनांक	राज्यस्तरावरून वृत्तपत्रांत जाहीरात प्रकाशन	पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, सीबीडी-बेलापूर, नवी				
१ ते ५	१. रसायनी अर्हता - बीएससी (रसायनशास्त्र)	मुंबई				
फेब्रुवारी, २०१२	प्राधान्य :- एमएसस्सी (रसायनशास्त्र) व					
	अनुभव.					
	२. डेटा एन्ट्री ऑपरेटर - संगणक व इंटरनेट					
	वापरण्याचा अनुभव.					
	प्राधान्य :- बीएससी (रसायनशास्त्र)					
दिनांक	Walk in Interview	प्रत्येक जिल्हा स्तरावर				
१३ फेब्रुवारी,		सकाळी १० ते १२.०० अर्ज स्वीकारणे				
२०१२		१२.०० ते १.०० अर्जाची छाननी १.०० ते २.०० डेटा एन्ट्री ऑपरेटर परिक्षा				
		२.३० वाजता मुलाखत				
		मुलाखत समिती				
		 मुख्य कार्यकारी अधिकारी 				
		• कार्यकारी अभियंता (ग्रापापु),				
		• अति.जिल्हा आरोग्य अधिकारी,(IDSP) -				
		सदस्य सचिव				
		• जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळा प्रमुख				
		उपसंचालक /वरिष्ठ रसायनी भूजल सर्वेक्षण				
		विकास यंत्रणा				

प्रपत्र - २

प्रशिक्षण- प्रशिक्षणामध्ये अभियानाबाबत सविस्तर माहिती, तपासणीसाठी पाणी नमुना घ्यावयाची पध्दत, तपासणीमध्ये								
रासायनिक घटक प्रमाणपेक्षा जास्त आढळल्यास करावयाची कार्यवाही								
दिनांक	भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा विभागीय	मंत्रालय राज्य स्तर (सिडको भवन, बेलापूर)						
४ फेब्रुवारी,	प्रयोगशाळा रसायनी, जिल्हा आरोग्य विभाग	मार्गदशक- मा. उप सचिव , उपसंचालक प्रयोग शाळा ,						
२०१२	प्रयोगशाळा प्रमुख, अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य	वरिष्ठ रसायनि भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा पुणे, पाणी						
	अधिकारी, पाणी गुणवत्ता निरीक्षक	गुणवत्ता तंज्ञ						
दिनांक	गटविकास अधिकारी उप अभियंता, ग्रापापु	जिल्हा स्तर						
९ ते १४	तालुका आरोग्य अधिकारी	मार्गदशक- जिल्हा आरोग्य विभाग प्रयोगशाळा प्रमुख,						
फेब्रुवारी, २०१२		अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य अधिकारी, पाणी गुणवत्ता						
		निरीक्षक						
दिनांक	वैद्यकिय अधिकारी, विस्तार अधिकारी पंचायत	तालुका स्तर						
१५ ते १७	आरोग्य पर्यवेक्षक, ग्रामसेवक, आरोग्य सेवक	मार्गदशक - गटविकास अधिकारी उप अभियंता, ग्रापापु						
फेब्रुवारी, २०१२		तालुका आरोग्य अधिकारी						
_		-						
दिनांक	सरपंच, ग्रामपंचायत सदस्य, जलसुरक्षक	ग्रामपंचायत स्तर						
२० ते २२	_	मार्गदशक - ग्रामसेवक, आरोग्य सेवक						
फेब्रुवारी, २०१२								

• पाणी नमुने गोळा करणे

पाण्याची तपासणी करण्यासाठी पाण्याचे नमुने योग्य पध्दतीने घेतलेले असावे. पाण्याची रासायनीक घटकांची तपासणी करण्यासाठी पाणी दोन लिटर प्लॅस्टीक कॅनमध्ये घ्यावे. पाणी नमुना घेताना विहीर, हातपंप, विंधनिवहीर, दुहेरी हातपंप व नदी, तलावावर आधारीत पाणी पुरवठा योजना आहे अशा सर्व स्त्रोतांचे पाणी नमुने तपासणीसाठी गोळा करावेत. नळाच्या व टाकीचा पाण्याचा नमुना तपासणी साठी घेवु नये. पाणी नुमना गोळा करण्याची पध्दत खालीलप्रमाणे अवलंबवली जावी.

- प्ल्स्टीक कॅन प्रथम स्वच्छ पाण्याने धुवुन घ्यावा.
- प्लॅ्स्टीक कॅन पाण्याने पुर्णपणे भरावे.
- प्लॅ्स्टीक कॅन मध्ये पाणी घेतल्यावर झाकण पूर्ववत लावून पुन्हा उघडू नये.
- प्लॅ्स्टीक कॅन वर खालील माहिती असलेले लेबल लावावे.
 - १. तालुक्याचे नांव-
 - २. ग्रामपंचायतीचे नाव -
 - ३. गाव, वाडी, वस्ती नाव -
 - ४. नमुना घेतल्याचा दिनांक व वेळ -
 - ५. स्त्रोत प्रकार (उदा. विहीरी, हात पंपे)-
 - ६. स्त्रोत ठिकाण -
 - ७. स्त्रोत संकेतांक-
 - ८. पाठविणा-याचे नाव, पूर्ण पत्ता व मोबाईल क्रमांक -

विहिरीच्या पाण्याचा नमुना घेण्याची पध्दत

प्रथम स्वच्छ धुतलेली बादली घ्यावी. व ती दोराने किंवा साखळीने बांधून विहीरीत सोडावी. नंतर २ ते ३ वेळा बादली भरुन पाणी बाहेर फेकून देवून पुन: बादली भरुन वर काढावी व प्लॅ्स्टीक कॅन मध्ये पाणी भरुन प्यावे. झाकण पूर्ववत लावावे व त्याच्या पृष्ठभागावर लेबल लावावे.

हात पंप पाण्याचा नमुना घेण्याची पध्दत

हातपंपाचा नळ बाहेरुन स्वच्छ धुवून घ्या.

- पंप थोडावेळ चालू ठेवून, पाईपमध्ये साचलेले पाणी वाहून जाऊ द्याः
- प्लॅस्टीक कॅन उघडून (झाकणाचे आतील बाजूस स्पर्श न करता) त्यात पाणी भरावे.
- पूर्ववत बूच लावून त्यावर त्याच्या पृष्ठभागावर लेबल लावावे.

विशेष सूचना

• प्लॅस्टीक कॅन सोबत पाठवावयाचे माहितीपत्रक व्यवस्थित भरुन पाठवावे.

माहितीपत्रक

- १. तालुक्याचे नांव-
- २. ग्रामपंचायतीचे नाव -
- ३. गाव, वाडी, वस्ती नाव -
- ४. कार्यक्षेत्रातील प्रा.आ. केंद्र व फोन नंबर -
- ५. नमुना घेतल्याचा दिनांक व वेळ -
- ६. स्त्रोत प्रकार (उदा. विहीरी, हात पंपे)-
- ७. स्त्रोत ठिकाण -
- ८. स्त्रोत संकेतांक-
- ९. पाठविणा-याचे नाव व पूर्ण पत्ता -
- १०. मोबाइल नंबर -

सरपंच-

ग्रामसेवक -

आरोग्य कर्मचारी-

जलसुरक्षक-

- पाण्याचा नमुना घेतल्यानंतर नमुना शक्यतो २४ तासाच्या आत जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळा /विभागीय भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांच्या प्रयोगशाळेकडेपाठवावा.
- प्लॅस्टीक कॅनच्या झाकणाला सील, लाख अगर डिंक लावू नये.

प्रपत्र - ४

तपशिल	रक्कम
कंत्राटी पध्दतीने नेमणुक केलेले रसायनी दर महिना मानधन	रू.१००००/- प्रति रसायनी
कंत्राटी पध्दतीने नेमणुक केलेले डेन्ट्रा एन्ट्री ऑपरेटर दर महिना	८०००/- प्रति डेन्ट्रा एन्ट्री ऑपरेटर
मानधन	
प्रयोगशाळेतील कार्यरत असणा-या एका रसायनीना प्रोत्साहन भत्ता	५०००/- दर महिन्यासाठी
कंत्राटी पध्दतीने नेमणुक केलेले प्रयोगशाळा मदतनीस अथवा	४०००/- दर महिन्यासाठी
कार्यरत प्रयोगशाळा मदतनीस याना प्रात्साहन भत्ता	
इनर्व्हटर खरेदी करीता	३०,००० प्रति प्रयोगशाळा
स्टेशनरी व इतर किरकोळ खर्च	१०,००० प्रति प्रयोगशाळा

<u>टिप</u>:- शासनाने वितरीत केलेला निधी व्यतिरीक्त रासायनिक तपासणी अभियानासाठी प्रयोगशाळांतील रसायने, काचेचे साहित्य , उपकरणे इत्यादी साठी अतिरिक्त निधीची आवश्यकता भासल्यास त्याची पूर्तता केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानातून करण्यात येईल

प्रपत्र - ५

दिनांक	सहभागी घटक	स्थळ	विषय	मार्गदर्शक	
दिनांक	विभागीय प्रयोगशाळा	मंत्रालय,	अभियानाबाबत सविस्तर	मा. उप सचिव /	
४ फेब्रुवारी,	रसायनी, भूजल सर्वेक्षण व	सिडको भवन,	चर्चा	उपसचालक, राज्य आरोग्य	
२०१२	विकास यंत्रणा/	बेलापूर		प्रयोगशाळा, पुणे/	
	जिल्हा आरोग्य विभाग	<i>c</i>		वरिष्ठ रसायनी, भूजल	
	प्रयोगशाळा प्रमुख/			सर्वेक्षण विकास यंत्रणा	
	पाणी गुणवत्ता निरीक्षक			पुणे/ पाणी गुणवत्ता	
	3			सल्लागार	
६ फेब्रुवारी,	मुख्य कार्यकारी अधिकारी,	मंत्रालय /	अभियानाबाबत सविस्तर	मा. प्रधानसचिव व	
२०१२	जिल्हा परिषद	Video	कल्पना	मा. उप सचिव	
		Conferenc			
		ing			
दिनांक	जिल्हयातील कार्यकारी	जिल्हा परिषद	अभियानाबाबत सविस्तर	मुख्य कार्यकारी अधिकारी	
९ ते १४	अभियंता (ग्रापापु),		कल्पना		
फेब्रुवारी, २०१२	जिल्हा आरोग्य अधिकारी,				
	उप मुख्य कार्यकारी				
	अधिकारी गटविकास				
	अधिकारी				
	उप अभियंता, ग्रापापु				
	अति.जिल्हा आरोग्य				
	अधिकारी,				
	जिल्हा प्रयोगशाळा प्रमुख,				
	तालुका आरोग्य अधिकारी				
	पाणी गुणवत्ता निरीक्षक				
दिनांक	तालुका आरोग्य अधिकारी	पंचायत	अभियानाबाबत सविस्तर	गटविकास अधिकारी	
१५ ते १७	उप अभियंता, ग्रापापु	समिती	कल्पना	उप अभियंता, ग्रापापु	
फेब्रुवारी, २०१२	वैद्यकिय अधिकारी				
	विस्तार अधिकारी पंचायत				
	आरोग्य पर्यवेक्षक				
	ग्रामसेवक, आरोग्य सेवक				
दिनांक	सरपंच, ग्रामपंचायत	गावपातळी	अभियानाबाबत सविस्तर	ग्रामसेवक, आरोग्य सेवक	
२० ते २२	सदस्य, जलसुरक्षक		कल्पना		
फेब्रुवारी, २०१२					
१ मार्च ते ३०	जलसुरक्षक, ग्रामसेवक,	प्रत्यक्ष कृती	पिण्याच्या पाण्याचे	अति.जिल्हा आरोग्य	
जून, २०१२	आरोग्य सेवक, आरोग्य	कार्यक्रम	स्त्रोतातील पाणी नमुने	अधिकारी, जिल्हा	
	पर्यवेक्षक		प्रयोगशाळे कडे	प्रयोगशाळा प्रमुख,	
			नियोजनानुसार पाठविणे	तालुका आरोग्य अधिकारी	
				वैद्यकिय अधिकारी	
				पाणी गुणवत्ता निरीक्षक	
<u>टिप :-</u> राज्यात सध्या ११ जिल्हयांमध्ये सदर अभियान राबविण्यात येत आहे.					

